

Nr 371.

Av herr **Ström, Fredrik m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse av § 86 regeringsformen, § 38 riksdagsordningen samt §§ 1 och 2 tryckfrihetsförordningen.

Det förslag om allmänna handlingars offentlighet, som sistlidet är framlades av särskilda sakkunniga, har i huvudsak upptagits i Kungl. Maj:ts proposition nr 140. Från de större städernas sida riktades emellertid mot de sakkunnigas förslag i fråga om de kommunala handlingarna en kritik, som synes ådagalägga, att den lösning av problemet, som förslaget i denna del innehöll, icke borde läggas till grund för den ifrågasatta reformen. Kritiken visade jämväl, att man icke genom den av de sakkunniga nyttjade och i propositionen förutsatta uppräkningsmetoden kan skapa ett för kommunernas ekonomi tilfredsställande skydd. Å andra sidan är det givet och erkänt, att allmänheten icke bör undanhållas handlingar i fråga om vilka något av kommunens ekonomiska intressen eller av andra grundade skäl betingat sekretessbehov icke föreligger.

Då man alltså bör vidhålla den offentlighetsgrundsats, som riksdagen vid skilda tillfällen förordnat, och vilken jämväl vunnit kommunernas anslutning, blir uppgiften att ernå en sådan avfattning av undantagen från offentlighetsregeln, att man verkligen täcker det föreliggande sekretessbehovet. Någon tvekan föreligger icke, att de kommunala representationernas handlingar böra underkastas offentlighetsprincipen. I fråga om de kommunala nämndernas och beredningarnas handlingar synes man däremot böra i tryckfrihetsförordningen intaga ett stadgande av innebörd, att kommunal nämnd, styrelse eller beredning må kunna vägra utlämnande av handling, tillhörande kommunens ekonomiska förvaltning, där dylik vägran är betingad av kommunens ekonomiska intressen eller är påkallad till skydd för enskildas förhållanden, såsom exempelvis fallet kan vara i kommunernas enskilda disciplinärärenden. Genom en sådan bestämmelse skulle man vinna å ena sidan, att nödigt skydd alltid kunde beredas kommunen och de enskilda, medan å andra sidan en obefogad sekretess motverkades därav att giltigheten av de skäl, som låge till grund för organets vägran att utlämna en handling, kunde prövas i administrativ besvärsväg.

Härigenom skulle man också undgå en schematisk beräkning av sekretess-tiden. Generella tidsbestämmelser måste än bliva för snäva, än åter föranleda handlingens undanhållande under onödigt lång tid, då varje latitudsbestämelse i följd av sin normerande karaktär måste få en viss faktiskt bindande verkan. Med hänsyn till sekretessbehovets mycket växlande omfattning synes det naturliga vara, att kommunen själv får bedöma skyddstidens längd. En vägran av utlämnande i sådana fall, där sekretessbehovet försvunnit, torde då icke vara att befara.

Av ålder hava alla bestämmelser om allmänna handlingars offentlighet haft sin plats i grundlagen. Enligt propositionen skulle detta nu i så måtto övergivas, att sekretessen skulle regleras genom en särskild lag. Detta innebure i realiteten att offentlighetsgrundsatsen upphörde att vara grundlagfäst. Det synes, som om den ovan förordade regleringen av spörsmålet om offentlighet och sekretess i fråga om nämnders och utskotts handlingar i ekonomiska förvaltningsärenden och beredningsärenden i stället skulle kunna intagas i grundlagen.

Under återopande av vad sålunda anförts få vi alltså i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 140 med förslag till ändrad lydelse av § 86 regeringsformen m. m. yrka, att riksdagen ville

antingen vidtaga sådan ändring av tryckfrihetsförordningen, som ovan angivits,

eller, därest detta icke nu låter sig göra, i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte till kommande riksdag framlägga förslag av dylikt innehåll.

Stockholm den 1 april 1936.

Fredrik Ström.

Olof Carlsson.

Oskar Hagman.

Edg. Sjö Dahl.